

ralizmu in nemškutariji ter torej vredni takega „štatura“.

Dunaju pa gre v tem prvo mesto, kajti sedanji župan dobi 20.000 gld. plače, ima prosto stanovanje v mestni hiši vredno 6000 gld. in vrhu tega še dobi vsako leto 4000 gold., „za strežaje“ pa dve kočiji. Njemu na strani stoji 30 mestnih svetovalcev, plačanih po 3000 na leto. Sedaj pa še naj reče kdo, da liberalci ne skrbijo za se, za svoje! Ne čudimo se po takem, da toliko ljudi caplja v mreži liberalcev. Kar se dela v glavnem mestu po velikem, tako se godi v manjših občinah po manjšem.

Slov. in nemški Štajarci.

(Govoril dr. J. Sernec.)

Na shodu v Gradcu je govoril tudi g. dr. Jože Sernec, dež. poslanec in odvetnik v Celju. Njegove besede so bile jako zanimive in podučljive, posebno še za nemške poslušalce. Ne zastonj. One ne bodo ostale brez uspeha, kajti lepo je g. doktor razložil, kaj da slov. ljudstvo hoče in kako se mu godi. Bile pa so njegove besede po „Slovenca“ te-le:

Velecenjeni zbor! Pred vsem izreči mi je pripravljalnemu in slavnostnemu odboru drugega štajarskega katoliškega shoda najsrčnejšo zahvalo, da smo se sešli na zbor zastopniki raznih avstrijskih narodov, da se posvetujemo o skupnih namenih, smotrih in skupnem delovanju. Vodnikom tega podjetja gre vsekako največja čast, da so sprožili misel za tak shod in to misel tudi uresničili.

Da, mi Slovani spadamo semkaj; kolikor jaz vem, na vsem Spodnjem Štajarskem ni niti jednega Slovana, ki bi ne bil katolik. Zelo smo se vzradovali povabila, in Vi vidite, da se sedanjega zborovanja udeležujejo Slovenci kmetskega stanu, posvetnega razumnštva, posebno pa zastopniki naše častite duhovščine z milostljivim knezoškofom na čelu.

Slovani smo večkrat imeli priliko se prepričati, da nemški konservativci, če tudi so nam že večkrat pokazali odkritosrčno prijateljstvo, nas vendar še dosti ne poznajo. To tudi ni lahko mogoče, kajti liberalni listi so nas in našo duhovščino vedno obrekovali in grdili — naših slovenskih listov pa Nemci ne razumejo, našega nemško konservativnega lista „Südsteirische Post“ pa seveda ne beró, ker imajo dovolj skrbi z vzdrževanjem in plačevanjem svojih vrlih krščanskih listov.

Bodi mi dovoljeno, da se v kratkem ozrem nazaj v našo zgodovino. Bili smo podjarmljen narod in plemenitnikom podložni, pa vendar nam ni toliko škodovala tlaka in desetina za graščaka, nego — meščanstvo, vzlasti obrtno zadrugarstvo, ki je naš narod izključilo iz obrtnijstva in mu tako zaprlo pot do blagostanja.

Naš narod si ni mogel z obrtnijstvom služiti kruha, ko je rokodelstvo najbolj cvetelo, prepo vedalo se mu je prodajati živino in druge izdelke kje drugje, nego na kakem določenem kraju ali določenem mestu, z jedno besedo, našemu narodu ni bilo mogoče vzpeti se do blagostanja.

Naravnost čuditi se moramo, da se je pri takih razmerah slovenski narod vendar ohranil in da je še dandanes splošno pravno nepopačen in pristno krščansk. Jedina častita duhovščina je naš narod rešila gospodarskega in pravstvenega propada; to zaslugo jej moramo priznati. Naša duhovščina je v vseh britkih časih v našem narodu ohranila krščansko vero, in krščansko morálo in silo z neumrljivim poučevanjem v naši materinščini, ter narod rešila gmotnega in duševnega propada.

Prišlo je 1848. leto; v začetku sedmega desetletja se je jelo vzbujati narodno čuvstvo, pa začela se je tudi doba liberalnega sleparstva. Kako je delala liberalna stranka? Napadala je krščansko vero, zaničevala in blatila je duhovščino, vsakega vernega katoličana razkričevala je za mračnjaka in nazadnjaka. Pripočela je pri tem brezversko šolo in poveljevala nevero in „prostomišljenje“ kot uzor vsakega napredka. Škoda, da tem ljudem niso že takrat gledali na prste in niso takoj pozvedovali, kdo so oni, ki podkopujejo krščansko vero in se potegujejo za brezversko šolo. Ko bi bili tedaj pogledali za kulise, pa bi bili videli, da je pred vsem židovski upliv vodil liberalne liste, to je židje in krščanski odpadniki.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Slive in skrb za-nje.

Vselej je bilo dobrih gospodarjev, ki so vedeli ceniti sadno drevje ter so pa zato tudi lepo z njim ravnali. Ali svoje dni ni jih bilo veliko pa tudi sadja niso spečavali tako lahko, kakor v naših časih. Zato pa je naravno, da se briga sedaj človek raji za sadno drevje, ker ga ne sadi več tako bolj za-se, ampak ima dobička od njega tudi v denarjih. Vsled tega pa vidimo sedaj, da se sadi veliko drevja pa tudi lepše se ravna z njim, kakor v prejšnjih časih. Sedaj ne prepušča se več samo naravi, da ona zasaja in striže drevje, ampak človek obrača sam več dela, več truda pa tudi denarja za-nj.

To je vse hvale vredno, vendar pa se ne godi to povsod, pa tudi nasproti vsemu sadnemu drevju ne enako. Nekatero drevje se prepušča še tudi v naših dnevih bolj naravi, kakor pa naši skrbi. Za vzgled nam služi lahko sliva. O njej izpregovorimo torej v naslednjem nekaj besedi.

Znano je, da naš kmet rad svoje stanovanje s takozvanim sadovnjakom obdaja. A kako zanemarjen je tak sadovnjak mnogokrat! Da, zgodi se ti lahko, da če prideš po naključji va-nj, niti ne spoznaš takoj, kako drevje imaš pred seboj. Še le, ko zagledaš krivo, suho in z mahom obraseno deblo in trohle veje, domisliš se, da bi moglo biti ono drevje slivje. V srce te more zaboleti, če ogleduješ to tolikanj zanemarjeno drevje, ki bi imelo sicer s svojim sadjem človeka razveseljovati in mu njegov trud povračati. Tako pa kmetovalec nima od vsega svojega mnogobrojnega sadovnjaka skorej nobene-ga haska.

Med vsem sadnim drevjem je pri nas na kmetih primeroma največ slivovega. Od kod neki to? Obče znano je, in ako ne veš, lahko se prepričaš, kako rade slivove koščice kalijo in da tudi korenine starejših dreves mladike poganjajo, ki s časom v samostalna drevesa vzrastejo. Pa kaj, da jih pusté rasti, kamor jih je ravno slučaj zanesel, ne da bi se dalje za nje brigali. In vendar je čisto nemogoče, da bi na ta način vzrastlo lepo plodunosno drevo; zakaj, kakor človek, zahteva tudi drevo predvsem pa slivovo drevo, skrbne odgoje. Če ga ne bodeš na pravo mesto posadil, mu kol pristavil in trnje porezal, bode ti zdijalo in bo sorodni trnulci tudi po sadu podobna. Velika napaka je tudi to, da se na tla, kjer stoji slivje, vse premalo skrbi obrača. Da bi se zemlja vsaj v časi gnojila, o tem mnogokrat niti govora ni, marveč misli se, da bo gnojšnica, ki se morebiti kraj sadovnjaka steka, vse storila. Tako torej raste in životari to ubogo drevo, zapuščeno in pozabljeno od človeka, razven tedaj, kadar bi mu imelo sadje dajati. Tedaj pa kmet tarinja in toži, da se je drevje čisto pokvarilo ter da samo „fige“ (to so oni izrastki mesto sadja) rodi.

A ni še dosti, da se sadniki iz koščic izgojijo in potem v dobro, plodno zemljo presajajo, temveč morajo se tudi požlahniti. A to se zdi večini kmetovalcev nepotrebno. Mislijo namreč, da že storijo dosti, če le mlada drevesca presadijo. Seveda je nekaj s tem doseženega, zakaj prvič se tedaj vendar boljša drevesca za sadnike jemljejo in drugič se tudi prostor za drevo vsaj nekoliko izbere. Iz pred-sodkov torej se je pri nas cepljenje do zdaj opuščalo. Vendar moramo tudi priznati, da je imenovano delo pri slivi dokaj nehvaležno in samosvoje; zakaj znano je, da se slivova cepilka ne prime rada in da nekateri načini cepljenja pri slivi celo ne dajo uporabiti.

Pri zbiranju cepilk se mora tudi na krajevnost ozir jemati. Zakaj drugače se more zgoditi, da cepljeno drevce ne prospeva, dasiravno je drevo, od katerega se je vzela cepilka, na svojem mestu izvrstno rodilo. Toda večemu

kmetu to izbiranje menda ne bo preveč pregla-vice delalo. Dobro bi bilo, ko bi se najprej drevo spoznalo, katero v dotičnem kraju posebno dobro rodi, in od tega drevesa naj bi se potem cepilke jemale. Sploh bi pa bilo želeto, da bi se pri nas tudi slivova drevesa marljiveje cepila in gojila, zakaj:

Jabelke, hruške in druge cepé
Cepi v mladosti za stare zobé!

Sejmovi. Dne 13. julija v Ločah, na Platinini, v Rogateci in v Šoštanji. Dne 15. julija v Zdolah. Dne 16. julija v Dobji in na Bregu v Ptui. Dne 17. julija na Muti in pri sv. Filipu pri Kozjem.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Oklic.) Volilem za okrajni zastop Ptujski na znanje! Veliki posestniki volijo dne 16. t. m., občine dne 23. t. m. Volitev se vrši v slovenski šoli za gradom. Obojekrati zbirajo se volilci v „Narodnem domu“ in sicer eno uro pred volitvijo, da se dogovori potrebno zavoljo volilne komisije. Vsi volilci naj pridejo točno ob določeni uri; potrebno je, da so vsi pričujoči že pri volitvi volilne komisije. Izkaznice naj nobeden doma ne pusti, brez te ne more voliti. Kdor prepozno pride, ne more voliti, tega glas je zgubljen! Na mlačne in nezanesljive volilce je treba posebno paziti; zavedni volilci naj vzamejo take volilce že doma v svojo sredino! Imena kandidatov dobi vsak volilec domu: vsak naj za nje glasuje, da bode volitev enoglasna! Izdajice in odpadnike, kateri ne bodo s kmeti volili, ampak proti njim glasovali, bodemo si zapomnili ter njih imena naznanili, da njih svet spozna. Volilem obeh skupin priporočamo točnost, oddločnost in slog!

Odbor kat. društva „Pozor“ v Ptui.

Iz Vitanja. (Bralno društvo.) Da bi se širila s pomočjo poštenih, krščanskih knjig olik med priprostim našim ljudstvom in da bi se utrdila narodna zavest, osnovalo se je dne 28. junija t. l. „Bralno društvo“. Zbralo se je lepo število najveljavnejših slovenskih posestnikov, da bi vresničili to že dolgo gojeno misel. G. župnik so raztolmačili navzočim prav na kratko namen tega društva, ter konečno pozvali vse navzoče, da pristopijo k temu velvažnemu društvu, kar so tudi vsi storili. Na to se je volil odbor in sicer načelnikom gosp. Josip Žičkar, župnik, njega namestnikom gosp. Ivan Vrčnik, odbornikom pa gg.: Matija Krančan, p. d. Hrastnik, posestnik v Vitanjskem trgu, Vincenc Petrá, posestnik v Skomerji, Ant. Jelenko, p. d. Kremenjak, posestnik in župan v Doliču, Fran Jankovič, posestnik in klobučarski mojster v Vitanjskem trgu, Jakob Grilo